Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (szósta izba)

z dnia 30 stycznia 2019 r.*

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Środki ograniczające przyjęte w związku z sytuacją na Ukrainie – Zamrożenie środków finansowych – Wykaz osób, podmiotów i organów, do których ma zastosowanie zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych – Pozostawienie nazwiska skarżącego w wykazie – Obowiązek uzasadnienia – Zarzut niezgodności z prawem – Zasada proporcjonalności – Podstawa prawna – Oczywisty błąd w ocenie – Zasada ne bis in idem

W sprawie T-290/17

Edward Stavytskyi, zamieszkały w Brukseli, reprezentowany przez J. Graystona, solicitor, oraz adwokatów P. Gjørtlera, G. Pandeya i D. Rovettę,

strona skarżąca,

przeciwko

Radzie Unii Europejskiej, reprezentowanej przez V. Piessevaux oraz J.P. Hixa, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez

Komisję Europejską, reprezentowaną przez E. Paasivirtę oraz L. Baumgarta, działających w charakterze pełnomocników,

interwenient,

mającej za przedmiot oparte na art. 263 TFUE żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Rady (WPZiB) 2017/381 z dnia 3 marca 2017 r. zmieniającej decyzję 2014/119/WPZiB w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie (Dz.U. 2017, L 58, s. 34) i rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) 2017/374 z dnia 3 marca 2017 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (UE) nr 208/2014 w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie (Dz.U. 2017, L 58, s. 1) w zakresie, w jakim na mocy tych aktów nazwisko skarżącego zostało pozostawione w wykazie osób, podmiotów i organów, do których stosuje się środki ograniczające,

SĄD (szósta izba),

w składzie: G. Berardis (sprawozdawca), prezes, D. Spielmann i Z. Csehi, sędziowie,

* Język postępowania: angielski.

sekretarz: P. Cullen, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 12 września 2018 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

1 Skarżący, Edward Stavytskyi, jest byłym ministrem energetyki i przemysłu węglowego Ukrainy.

2 W dniu 5 marca 2014 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła na podstawie art. 29 TUE decyzję 2014/119/WPZiB w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie (Dz.U. 2014, L 66, s. 26; sprostowania: Dz.U. 2014, L 70, s. 35; Dz.U. 2014, L 350, s. 15; Dz.U. 2014, L 350, s. 16).

3 W motywach 1 i 2 decyzji 2014/119 stwierdza się, co następuje:

„(1) W dniu 20 lutego 2014 r. Rada zdecydowanie potępiła wszelkie przypadki użycia przemocy na Ukrainie. Zaapelowała o natychmiastowe położenie kresu przemocy na Ukrainie oraz pełne poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności. Rada wezwała rząd Ukrainy do jak największej powściągliwości w działaniach, a przywódców opozycji – do odcięcia się od osób posuwających się do radykalnych działań, w tym do aktów przemocy.

(2) W dniu 3 marca 2014 r. Rada uzgodniła skoncentrowanie środków ograniczających na zamrożeniu i odzyskaniu aktywów osób wskazanych jako odpowiedzialne za defraudację [sprzeniewierzenie] ukraińskich funduszy państwowych [środków publicznych] oraz osób odpowiedzialnych za naruszenia praw człowieka w celu konsolidacji [umocnienia] i wsparcia praworządności i poszanowania praw człowieka na Ukrainie”.

4 Artykuł 1 ust. 1 i 2 decyzji 2014/119 stanowi, co następuje:

„1. Zamrożone zostają wszystkie środki finansowe i zasoby gospodarcze należące do lub będące w posiadaniu, dyspozycji lub pod kontrolą wymienionych w załączniku osób wskazanych jako odpowiedzialne za defraudację [sprzeniewierzenie] ukraińskich funduszy państwowych [środków publicznych] oraz osób odpowiedzialnych za naruszenia praw człowieka na Ukrainie, a także osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów z nimi powiązanych, zgodnie z wykazem zamieszczonym w załączniku.

2. Nie udostępnia się – bezpośrednio ani pośrednio – żadnych środków finansowych ani zasobów gospodarczych wymienionym w załączniku osobom fizycznym lub prawnym, podmiotom lub organom, ani na ich rzecz”.

5 Szczegółowe zasady stosowania środków ograniczających zostały określone w kolejnych ustępach tego artykułu.

6 W dniu 5 marca 2014 r. Rada przyjęła również, na podstawie art. 215 ust. 2 TFUE, rozporządzenie (UE) nr 208/2014 w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie (Dz.U. 2014, L 66, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2014, L 70, s. 36; Dz.U. 2014, L 350, s. 15; Dz.U. 2014, L 350, s. 16).

7 Zgodnie z decyzją 2014/119 rozporządzenie nr 208/2014 wprowadza obowiązek stosowania przedmiotowych środków ograniczających i określa szczegółowe zasady stosowania tych środków ograniczających w sposób w istocie identyczny, jak uczyniono to w rzeczonej decyzji.

8 Nazwiska osób, do których zastosowanie znajdują decyzja 2014/119 i rozporządzenie nr 208/2014, są ujęte w wykazie zawartym w załączniku do rzeczonej decyzji i w załączniku I do rzeczonego rozporządzenia (zwanym dalej „rozpatrywanym wykazem") wraz, między innymi, z uzasadnieniem decyzji o umieszczeniu ich w tym wykazie. Początkowo nazwisko skarżącego nie figurowało w rozpatrywanym wykazie.

9 Decyzja 2014/119 i rozporządzenie nr 208/2014 zostały następnie zmienione decyzją wykonawczą Rady 2014/216/WPZiB z dnia 14 kwietnia 2014 r. wykonującą decyzję 2014/119 (Dz.U. 2014, L 111, s. 91; sprostowanie Dz.U. 2014, L 350, s. 16) i rozporządzeniem wykonawczym Rady (UE) nr 381/2014 z dnia 14 kwietnia 2014 r. wykonującym rozporządzenie nr 208/2014 (Dz.U. 2014, L 111, s. 33; sprostowanie Dz.U. 2014, L 350, s. 16).

10 Na mocy aktów z kwietnia 2014 r. nazwisko skarżącego zostało dodane do rozpatrywanego wykazu wraz z identyfikującymi go danymi – „były minister Ukrainy ds. paliw i energii" – oraz następującym uzasadnieniem:

„Osoba, wobec której prowadzone jest na Ukrainie dochodzenie w związku z udziałem w przestępstwach związanych ze sprzeniewierzeniem ukraińskich środków publicznych i ich nielegalnym przesyłaniem poza Ukrainę".

11 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 25 czerwca 2014 r. skarżący wniósł skargę mającą na celu stwierdzenie nieważności aktów z kwietnia 2014 r. w zakresie, w jakim go dotyczyły. Skarga ta została zarejestrowana pod sygnaturą T-486/14.

12 Decyzja 2014/119 została zmieniona też decyzją Rady (WPZiB) 2015/143 z dnia 29 stycznia 2015 r. (Dz.U. 2015, L 24, s. 16), która weszła w życie w dniu 31 stycznia 2015 r. Jeśli chodzi o kryteria wskazywania osób, wobec których stosuje się rozpatrywane środki ograniczające, z art. 1 decyzji 2015/143 wynika, że art. 1 ust. 1 decyzji 2014/119 otrzymał następujące brzmienie:

„1. Zamrożone zostają wszystkie środki finansowe i zasoby gospodarcze należące do lub będące w posiadaniu, dyspozycji lub pod kontrolą wymienionych w załączniku osób wskazanych jako odpowiedzialne za defraudację [sprzeniewierzenie] ukraińskich funduszy państwowych [środków publicznych] oraz osób odpowiedzialnych za naruszenia praw człowieka na Ukrainie, a także osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów z nimi powiązanych, zgodnie z wykazem zamieszczonym w załączniku.

Do celów niniejszej decyzji do osób wskazanych jako odpowiedzialne za defraudację [sprzeniewierzenie] ukraińskich funduszy państwowych [środków publicznych] zalicza się osoby, wobec których organy ukraińskie wszczęły dochodzenie:

a) za defraudację [sprzeniewierzenie] ukraińskich funduszy lub aktywów państwowych [środków publicznych lub mienia publicznego] lub za współudział w tych działaniach; lub

b) za wykorzystywanie stanowiska przez osobę piastującą funkcję publiczną, aby uzyskać nieuzasadnione [bezpodstawne] korzyści dla siebie lub osoby trzeciej, a przez to spowodować stratę w ukraińskich funduszach lub aktywach państwowych [środkach publicznych lub mieniu publicznym], lub za współudział w tych działaniach".

13 Rozporządzenie Rady (UE) 2015/138 z dnia 29 stycznia 2015 r. zmieniające rozporządzenie nr 208/2014 (Dz.U. 2015, L 24, s. 1) dostosowało je do zmian wprowadzonych decyzją 2015/143.

14 Decyzja 2014/119 i rozporządzenie nr 208/2014 zostały następnie zmienione decyzją Rady (WPZiB) 2015/364 z dnia 5 marca 2015 r. zmieniającą decyzję 2014/119 (Dz.U. 2015, L 62, s. 25) i rozporządzeniem wykonawczym Rady (UE) 2015/357 z dnia 5 marca 2015 r. w sprawie wykonania rozporządzenia nr 208/2014 (Dz.U. 2015, L 62, s. 1). Na podstawie decyzji 2015/364 art. 5 decyzji 2014/119 uzyskał nowe brzmienie, przedłużające obowiązywanie środków ograniczających do dnia 6 marca 2016 r. Mocą rozporządzenia wykonawczego 2015/357 załącznik I do rozporządzenia nr 208/2014 uzyskał nowe brzmienie, zmieniające informacje dotyczące 18 osób.

15 Na mocy decyzji 2015/364 oraz rozporządzenia wykonawczego 2015/357 nazwisko skarżącego zostało pozostawione w rozpatrywanym wykazie wraz z identyfikującymi go danymi – „były minister Ukrainy ds. paliw i energii" – oraz następującym uzasadnieniem:

„Osoba, wobec której władze Ukrainy wszczęły postępowanie karne w sprawie sprzeniewierzenia środków publicznych lub mienia publicznego".

16 Skarżący nie wniósł skargi na decyzję 2015/364 i rozporządzenie wykonawcze 2015/357.

17 Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2016 r., Stavytskyi/Rada (T-486/14, niepublikowanym, EU:T:2016:45), Sąd stwierdził nieważność aktów z kwietnia 2014 r., stwierdzając w istocie, że Rada umieściła nazwisko skarżącego w rozpatrywanym wykazie, nie dysponując wystarczającymi dowodami.

18 W dniu 4 marca 2016 r. Rada przyjęła decyzję (WPZiB) 2016/318 zmieniającą decyzję 2014/119 (Dz.U. 2016, L 60, s. 76), a także rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/311 wykonujące rozporządzenie nr 208/2014 (Dz.U. 2016, L 60, s. 1), na mocy których utrzymała sporne środki ograniczające w mocy do dnia 6 marca 2017 r., pozostawiając uzasadnienie dotyczącego skarżącego, przytoczone w pkt 15 powyżej, bez zmian.

19 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 17 maja 2016 r. skarżący wniósł skargę o stwierdzenie nieważności decyzji 2016/318 oraz rozporządzenia wykonawczego 2016/311 w zakresie, w jakim te akty go dotyczyły. Skarga ta została zarejestrowana pod sygnaturą T-242/16.

20 Pismem z dnia 21 października 2016 r. skarżący podniósł, że Rada została wprowadzona w błąd fałszywymi, jego zdaniem, informacjami dostarczonymi przez biuro prokuratora generalnego Ukrainy (zwane dalej „BPG") i zwrócił się z wnioskiem o udostępnienie mu niektórych dokumentów.

21 W odpowiedzi na to pismo, Rada poinformowała skarżącego pismem z dnia 12 grudnia 2016 r., po pierwsze, o zamiarze utrzymania wobec niego środków ograniczających w mocy. Po drugie, Rada zauważyła, że BPG pismami z dni 25 lipca oraz 16 listopada 2016 r. potwierdziło, że wobec skarżącego toczy się postępowanie karne w związku ze sprzeniewierzeniem środków publicznych. Po trzecie, Rada dołączyła do tego pisma wspomniane dokumenty, a także inny dokument – z dnia 18 listopada 2016 r. – zawierające pytania, jakie skierowała do BPG, oraz jego odpowiedzi (zwane dalej „odpowiedziami BPG"). Po czwarte, Rada poinformowała skarżącego o możliwości przedstawienia przez niego dalszych uwag najpóźniej do dnia 13 stycznia 2017 r.

22 Pismem z dnia 13 stycznia 2017 r. skarżący poinformował Radę, między innymi, że BPG dopuściło się manipulacji w ramach wskazanego postępowania karnego, jedynie po to, by utrzymać je w toku, przy czym okoliczności faktyczne, których dotyczyło to postępowanie, zostały już wyjaśnione przez inne organy ukraińskie, w tym organy sądowe, które nie doszukały się po stronie skarżącego żadnych działań niezgodnych z prawem. Skarżący poinformował również Radę, że zwrócił się do Komisji Kontroli Kartotek Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej (Interpolu) z wnioskiem o wykreślenie jego nazwiska z listy osób poszukiwanych międzynarodowymi listami gończymi.

23 Pismem z dnia 6 lutego 2017 r. Rada przekazała skarżącemu pewne dokumenty dostarczone jej przez władze ukraińskie, a mianowicie pismo BPG z dnia 27 stycznia 2017 r. oraz kilka orzeczeń sądów ukraińskich, i wezwała go do zajęcia stanowiska w tym względzie do dnia 13 lutego 2017 r.

24 Pismem z dnia 13 lutego 2017 r. skarżący odpowiedział na to wezwanie.

25 W dniu 3 marca 2017 r. Rada przyjęła decyzję (WPZiB) 2017/381 zmieniającą decyzję 2014/119 (Dz.U. 2017, L 58, s. 34), a także rozporządzenie wykonawcze (UE) 2017/374 dotyczące wykonania rozporządzenia nr 208/2014 (Dz.U. 2017, L 58, s. 1) (zwane dalej „zaskarżonymi aktami"), na mocy których utrzymała sporne środki ograniczające w mocy do dnia 6 marca 2018 r., pozostawiając uzasadnienie dotyczące skarżącego, przytoczone w pkt 15 powyżej, bez zmian.

26 Pismem z dnia 6 marca 2017 r. Rada poinformowała skarżącego o zaskarżonych aktach oraz odpowiedziała tym pismem na jego pisma z dni 13 stycznia i 13 lutego 2017 r.

27 Wyrokiem z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada (T-242/16, niepublikowanym, EU:T:2018:166), Sąd oddalił skargę skarżącego wskazaną w pkt 19 powyżej.

Postępowanie i żądania stron

28 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 16 maja 2017 r. skarżący wniósł niniejszą skargę.

29 W dniu 28 lipca 2017 r. Rada złożyła odpowiedź na skargę, a następnie, w dniu 3 sierpnia 2017 r. uzasadniony wniosek na podstawie art. 66 regulaminu postępowania przed Sądem, by treść niektórych dokumentów załączonych do skargi oraz wspomnianej odpowiedzi na skargę została pominięta w publicznie dostępnych dokumentach związanych ze sprawą.

30 W dniu 5 września 2017 r. Komisja Europejska złożyła wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta popierającego żądania Rady. Ponieważ strony główne nie wskazały danych o charakterze poufnym zawartych w aktach sprawy, decyzją z dnia 21 września 2017 r. prezes szóstej izby Sądu uwzględnił ten wniosek na podstawie art. 144 § 4 regulaminu postępowania.

31 W dniu 19 grudnia 2017 r., po złożeniu repliki, dupliki, uwag interwenienta oraz uwag stron głównych w przedmiocie uwag interwenienta, pisemny etap postępowania został zamknięty.

32 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 17 stycznia 2018 r. skarżący, działając na podstawie art. 106 §§ 1 i 2 regulaminu postępowania, złożył wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

33 Na wniosek sędziego sprawozdawcy Sąd (szósta izba) postanowił o otwarciu ustnego etapu postępowania.

34 Wystąpienia stron głównych i ich odpowiedzi na pytania Sądu zostały wysłuchane na rozprawie w dniu 12 września 2018 r., w której Komisja nie uczestniczyła, o czym poinformowała Sąd zawczasu pismem z dnia 16 sierpnia 2018 r.

35 Skarżący wnosi do Sądu o:

– stwierdzenie nieważności zaskarżonych aktów w zakresie, w jakim na ich mocy jego nazwisko zostało pozostawione w rozpatrywanym wykazie;

– obciążenie Rady kosztami postępowania.

36 Rada wnosi do Sądu o:

– oddalenie skargi;

– tytułem żądania ewentualnego, w razie stwierdzenia nieważności zaskarżonych aktów, utrzymanie w mocy skutków decyzji 2017/381 do momentu, gdy stwierdzenie nieważności rozporządzenia wykonawczego 2017/374 stanie się skuteczne, stosownie do art. 60 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;

– obciążenie skarżącego kosztami postępowania.

37 Komisja wnosi do Sądu o oddalenie skargi.

Co do prawa

38 Na poparcie swojej skargi skarżący podnosi cztery zarzuty, dotyczące, odpowiednio, po pierwsze, niezgodności z prawem kryterium umieszczenia w wykazie określonego w art. 1 ust. 1 decyzji 2014/119, w brzmieniu ustalonym decyzją 2015/143, oraz w art. 3 ust. 1a rozporządzenia nr 208/2014, w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem 2015/138 (zwanego dalej „właściwym kryterium"); po drugie, oczywistego błędu w ocenie ze względu na to, że fakt, iż organy ukraińskie prowadzą przeciwko skarżącemu postępowanie karne, nie stanowi wystarczającej podstawy faktycznej; po trzecie, naruszenia obowiązku uzasadnienia; oraz po czwarte, błędu co do podstawy prawnej, jako że środki ograniczające dotyczące skarżącego nie wchodzą w zakres wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB), lecz współpracy międzynarodowej w sprawach karnych.

39 Z uwagi na powiązanie niektórych argumentów zawartych w poszczególnych zarzutach należy stwierdzić, że skarżący podnosi w istocie, po pierwsze, naruszenie obowiązku uzasadnienia, po drugie, niezgodność z prawem właściwego kryterium, jego nieproporcjonalny charakter oraz brak podstawy prawnej oraz, po trzecie, oczywiste błędy w ocenie popełnione przy stosowaniu tego kryterium do jego sytuacji.

W przedmiocie naruszenia obowiązku uzasadnienia

40 W pierwszej kolejności skarżący podnosi, że uzasadnienie, na podstawie którego jego nazwisko zostało pozostawione w wykazie na mocy zaskarżonych aktów, które jest takie samo jak uzasadnienie wskazane w pkt 15 powyżej, ma charakter ogólny i standardowy, gdyż ogranicza się do przytoczenia sformułowań użytych w definicji właściwego kryterium.

41 W drugiej kolejności skarżący podnosi, że Rada nie mogła uzupełnić uzasadnienia informacjami zawartymi w pismach, które przekazała skarżącemu w toku postępowania zakończonego przyjęciem zaskarżonych aktów (zob. pkt 21, 23, 26 powyżej), gdyż akt prawny sam winien zawierać wystarczające uzasadnienie. W każdym wypadku informacje uzupełniające wynikające ze wspomnianych pism nie stanowiły wystarczającego uzasadnienia.

42 Rada, wspierana przez Komisję, nie zgadza się z argumentami skarżącego.

43 W tym względzie należy przypomnieć, że w myśl art. 296 akapit drugi TFUE „[a]kty prawne są uzasadniane".

44 Na mocy art. 41 ust. 2 lit. c) Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą"), której art. 6 ust. 1 TUE nadaje taką samą moc prawną jak traktatom, prawo do dobrej administracji obejmuje między innymi „obowiązek administracji uzasadniania swoich decyzji".

45 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadnienie, jakiego wymagają art. 296 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 2 lit. c) karty, powinno być dostosowane do charakteru zaskarżonego aktu i kontekstu, w jakim został on wydany. Uzasadnienie musi przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, pozwalając zainteresowanemu poznać podstawy przyjętego środka, a właściwemu sądowi – przeprowadzić kontrolę. Wymóg uzasadnienia należy oceniać w świetle okoliczności konkretnej sprawy (zob. wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo).

46 Nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne okoliczności faktyczne i prawne, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 296 akapit drugi TFUE oraz art. 41 ust. 2 lit. c) karty, powinna nie tylko opierać się na jego brzmieniu, lecz także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również ogół norm prawnych regulujących daną dziedzinę. I tak, po pierwsze, akt niekorzystny jest wystarczająco uzasadniony, jeżeli został wydany w znanym zainteresowanemu kontekście, który pozwala mu zrozumieć zakres zastosowanego w stosunku do niego środka. Po drugie, stopień szczegółowości uzasadnienia aktu musi być proporcjonalny do rzeczywistych możliwości, warunków technicznych i terminu, w jakim uzasadnienie ma być przedstawione (zob. wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 78 i przytoczone tam orzecznictwo).

47 W szczególności uzasadnienie środka w postaci zamrożenia aktywów co do zasady nie może sprowadzać się do ogólnego i standardowego sformułowania. Z uwzględnieniem zastrzeżeń wyrażonych w pkt 46 powyżej środek taki powinien natomiast wskazywać konkretne powody, na podstawie których Rada uznaje, że odnośne uregulowanie ma zastosowanie do zainteresowanego (zob. wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 79 i przytoczone tam orzecznictwo).

48 Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że uzasadnienie przyjęte przy podejmowaniu decyzji o pozostawieniu nazwiska skarżącego w rozpatrywanym wykazie (zob. pkt 15 powyżej) jest szczegółowe i konkretne oraz zawiera informacje, które stanowiły podstawę decyzji o pozostawieniu jego nazwiska w wykazie, czyli okoliczność, że wobec skarżącego toczy się postępowanie karne wszczęte przez organy ukraińskie w sprawie sprzeniewierzenia środków publicznych lub mienia publicznego.

49 Ponadto utrzymanie w mocy środków ograniczających wobec skarżącego nastąpiło w znanym mu kontekście, gdyż w ramach wymiany korespondencji z Radą skarżący został w szczególności poinformowany o pismach BPG z dni 25 lipca 2016 r., 16 listopada 2016 r. oraz 27 stycznia 2017 r., a także o odpowiedziach BPG (zob. pkt 21 i 23 powyżej), na podstawie których Rada podjęła decyzję o utrzymaniu w mocy wspomnianych środków ograniczających (zob. podobnie i analogicznie wyroki: z dnia 15 listopada 2012 r., Rada/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, pkt 53, 54 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 6 września 2013 r., Bank Melli Iran/Rada, T-35/10 i T-7/11, EU:T:2013:397, pkt 88). Wspomniane pisma zawierają informacje na temat organu odpowiedzialnego za prowadzenie dochodzenia, sygnatury i daty wszczęcia postępowania karnego między innymi wobec skarżącego, zarzucanych mu czynów, innych osób i organów objętych postępowaniem, kwoty środków publicznych, których sprzeniewierzenie mu się zarzuca, odpowiednich artykułów ukraińskiego kodeksu karnego, a także okoliczności, że skarżący został poinformowany na piśmie o istniejących wobec niego podejrzeniach. W szczególności w piśmie z dnia 25 lipca 2016 r. wskazano, co następuje:

[poufne] [1].

1 Nieujawnione informacje poufne.

50 W piśmie z dnia 12 grudnia 2016 r. Rada wyraźnie wskazała, że pismo BPG z dnia 25 lipca 2016 r., którego treść została potwierdzona pismem z dnia 16 listopada 2016 r., zawierało istotne informacje, które pozwoliły jej stwierdzić, że wobec skarżącego nadal toczyło się postępowanie karne w związku ze sprzeniewierzeniem środków publicznych lub mienia publicznego.

51 Co więcej, zaskarżone akty zostały przyjęte w kontekście, w który wpisuje się również wymiana korespondencji między skarżącym a Radą w ramach spraw zakończonych wyrokami z dnia 28 stycznia 2016 r., Stavytskyi/Rada (T-486/14, niepublikowanym, EU:T:2016:45), i z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada (T-242/16, niepublikowanym, EU:T:2018:166).

52 Należy stwierdzić, że skarżący otrzymał wszystkie te informacje przed przyjęciem zaskarżonych aktów.

53 Co się tyczy pisma z dnia 6 marca 2017 r., które zostało wysłane po przyjęciu zaskarżonych aktów, należy zauważyć, że w istocie ogranicza się ono do przytoczenia informacji zawartych w korespondencji między skarżącym a Radą, która miała miejsce przed przyjęciem tych aktów, a także do przytoczenia orzecznictwa Sądu. W związku z tym owo pismo może być uwzględnione na etapie badania tych aktów (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 15 czerwca 2017 r., Kiselev/Rada, T-262/15, EU:T:2017:392, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo). W każdym wypadku należy zauważyć, że treść pisma z dnia 6 marca 2017 r. w dużej mierze pokrywa się treścią zaskarżonych aktów i wcześniejszej korespondencji między Radą a skarżącym (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 15 czerwca 2017 r., Kiselev/Rada, T-262/15, EU:T:2017:392, pkt 48, 49 i przytoczone tam orzecznictwo).

54 W świetle wszystkich powyższych rozważań należy stwierdzić, że w zaskarżonych aktach, biorąc pod uwagę kontekst, w jakim zostały one przyjęte, w sposób wymagany prawem wskazano okoliczności faktyczne i prawne stanowiące zdaniem autora tych aktów podstawę do ich przyjęcia.

55 Wniosku tego nie może podważyć argument skarżącego dotyczący jakoby standardowego charakteru dotyczącego go uzasadnienia.

56 W tym względzie należy wskazać, że o ile twierdzenia zawarte w tym uzasadnieniu są takie same jak twierdzenia, które stanowiły podstawę zastosowania środków ograniczających wobec innych osób wymienionych w wykazie, o tyle zmierzają one jednak do opisania konkretnej sytuacji skarżącego, wobec którego, tak jak wobec innych osób – zdaniem Rady – toczą się postępowania sądowe w związku z dochodzeniami w sprawie sprzeniewierzenia środków publicznych na Ukrainie (zob. podobnie wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 82 i przytoczone tam orzecznictwo).

57 Należy wreszcie przypomnieć, że obowiązek uzasadnienia aktu stanowi istotny wymóg formalny, który należy odróżnić od kwestii zasadności uzasadnienia, która to kwestia odnosi się do materialnej zgodności spornego aktu z prawem. Uzasadnienie aktu polega bowiem na formalnym przedstawieniu podstaw, na jakich opiera się dany akt. W przypadku gdy wskazane powody zawierają błędy, błędy te stanowią wprawdzie wadę naruszającą materialną zgodność z prawem rzeczonego aktu, ale już nie jego uzasadnienie, które może być wystarczające, nawet jeśli przedstawia niewłaściwe powody (zob. wyrok z dnia 5 listopada 2014 r., Mayaleh/Rada, T-307/12 i T-408/13, EU:T:2014:926, pkt 96 i przytoczone tam orzecznictwo).

58 Z tego powodu, nawet gdyby założyć, że, jak stwierdził skarżący na rozprawie, Rada, decydując o utrzymaniu w mocy, mimo upływu lat, środków ograniczających w odniesieniu do tej samej osoby, winna działać z podwyższoną starannością, okoliczność ta nie ma przełożenia na kontrolę, jaką Sąd sprawuje w odniesieniu do uzasadnienia zaskarżonych aktów, chociaż może uzasadniać ściślejszą kontrolę pod względem ewentualnego popełnienia oczywistego błędu w ocenie.

59 W świetle powyższych rozważań zastrzeżenia skarżącego dotyczące naruszenia obowiązku uzasadnienia należy oddalić.

W przedmiocie niezgodności z prawem, nieproporcjonalnego charakteru oraz brak podstawy prawnej właściwego kryterium

60 Skarżący twierdzi, że gdyby właściwe kryterium, określone w decyzji 2015/143 i rozporządzeniu 2015/138, interpretować w ten sposób, że pozwala na stosowanie środków ograniczających wobec każdej osoby, wobec której organy ukraińskie wszczęły dochodzenie w sprawie sprzeniewierzenia środków publicznych, niezależnie od tego, czy zarzucane tej osobie czyny mogą zagrażać praworządności na Ukrainie, a tym samym godzić w podstawy prawne i instytucjonalne tego państwa, byłoby ono niezgodne z prawem ze względu na naruszenie zasady proporcjonalności oraz brak podstawy prawnej w ramach WPZiB.

61 Zdaniem skarżącego, gdyby właściwe kryterium pozwalało na stosowanie środków ograniczających wyłącznie wobec osób, których dotyczą te czyny, Rada winna sama przeprowadzić kontrolę proporcjonalności. W tym względzie skarżący przyznaje, że zgodnie z orzecznictwem Rada może co do zasady oprzeć się na informacjach przekazanych jej przez BPG. Niemniej jednak Rada nie jest zwolniona z obowiązku oceny kwestii, czy te informacje wystarczą, aby uznać, że czyny zarzucane osobie objętej dochodzeniem mogą zagrażać praworządności na Ukrainie. Dopiero jeśli Rada upewni się, że tak jest, będzie można uznać, że zachowała zasadę proporcjonalności. W przeciwnym wypadku ewentualne działania ze strony instytucji Unii związane z postępowaniami karnymi toczącymi się w państwie trzecim nie mogą wchodzić w ramy WPZiB, lecz w ramy współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych. Aby wobec tego uniknąć naruszenia art. 40 TUE, środki przyjmowane przez instytucje Unii winny mieć inną podstawę prawną aniżeli art. 29 TUE i art. 215 TFUE, przy czym możliwość skorzystania z tego ostatniego artykułu zakłada wcześniejsze przyjęcie decyzji należącej do WPZiB.

62 Rada i Komisja nie zgadzają się z argumentami skarżącego.

63 Na wstępie należy zauważyć, że strony zgadzają się co do tego, iż zgodnie z orzecznictwem środki ograniczające zastosowane na podstawie właściwego kryterium mogą zostać przyjęte zgodnie z prawem na podstawie art. 29 TUE i art. 215 TFUE, pod warunkiem że czyny polegające na sprzeniewierzeniu środków publicznych i mienia publicznego, o których popełnienie podejrzewane są osoby objęte tymi środkami, są na tyle poważne, że mogą zagrażać instytucjonalnym i prawnym podstawom danego państwa, z uwagi na kwoty, rodzaj sprzeniewierzonych środków lub mienia bądź kontekst, w jakim to nastąpiło.

64 W tym kontekście należy przypomnieć, że cele traktatu UE w zakresie WPZiB są wymienione w szczególności w art. 21 ust. 2 lit. b) TUE, który stanowi:

„Unia określa i prowadzi wspólne polityki i działania oraz dąży do zapewnienia wysokiego stopnia współpracy we wszelkich dziedzinach stosunków międzynarodowych, w celu: […] umacniania i wspierania demokracji, państwa prawnego, praw człowieka i zasad prawa międzynarodowego”.

65 Cel ten został wskazany w motywie 2 decyzji 2014/119, przytoczonym w pkt 3 powyżej.

66 W tym względzie należy zauważyć, że w orzecznictwie wskazano, iż cele, które figurują wśród tych wymienionych w art. 21 ust. 2 lit. b) TUE, można osiągnąć w drodze zamrożenia aktywów, którego zakres zastosowania jest – jak w niniejszej sprawie – ograniczony do osób uznanych za odpowiedzialne za sprzeniewierzenie środków publicznych, jak również osób, podmiotów lub organów

z nimi powiązanych, to jest osób, których działania mogły zaszkodzić prawidłowemu działaniu instytucji publicznych i związanych z nimi organów (zob. podobnie wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 95 i przytoczone tam orzecznictwo).

67 Należy też przypomnieć, że poszanowanie praworządności, jak wynika z art. 2 TUE oraz preambuł traktatu UE i karty, jest jedną z głównych wartości, na których opiera się Unia. Poszanowanie praworządności jest ponadto, na mocy art. 49 TUE, warunkiem wstępnym przystąpienia do Unii. Pojęcie praworządności, sformułowane alternatywnie jako „rządy prawa", jest również zawarte w preambule konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 97).

68 Orzecznictwo Trybunału oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jak również stanowiska Rady Europy wyrażające się w dokumentach Europejskiej Komisji na rzecz Demokracji przez Prawo zawierają niewyczerpujący katalog zasad i norm, które mogą wpisywać się w pojęcie praworządności. Wśród zasad tych wymienić można zasady legalności, bezpieczeństwa prawnego i zakazu arbitralności w działaniu władz wykonawczych, niezawisłe i bezstronne sądy, skuteczną kontrolę sądową, w tym poszanowanie praw podstawowych, oraz równość wobec prawa [zob. w tej kwestii listę kontrolną dotyczącą praworządności przyjętą przez Europejską Komisję na rzecz Demokracji przez Prawo na jej 106. sesji plenarnej (Wenecja, 11–12 marca 2016 r.)]. Ponadto w kontekście działań zewnętrznych Unii niektóre instrumenty prawne wspominają między innymi o walce z korupcją jako o zasadzie wpisującej się w pojęcie praworządności [zob. na przykład rozporządzenie (WE) nr 1638/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. określające przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (Dz.U. 2006, L 310, s. 1)] (wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 98).

69 Należy ponadto przypomnieć, że ściganie przestępstw gospodarczych, takich jak sprzeniewierzenie środków publicznych, jest istotnym elementem zwalczania korupcji oraz że walka z korupcją stanowi – w kontekście działań zewnętrznych Unii – zasadę wpisującą się w pojęcie praworządności (wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 141).

70 Tymczasem, o ile nie można wykluczyć, że pewne zachowania mające związek z czynami polegającymi na sprzeniewierzeniu środków publicznych mogą zagrażać praworządności, o tyle nie sposób przyjąć, że każdy czyn polegający na sprzeniewierzeniu środków publicznych popełniony w państwie trzecim uzasadnia interwencję Unii w celu konsolidacji umocnienia i wsparcia praworządności w tym państwie w ramach jej kompetencji w dziedzinie WPZiB. By możliwe było wykazanie, że sprzeniewierzenie środków publicznych może uzasadniać działanie Unii w ramach WPZiB motywowane celem w postaci umocnienia i wsparcia praworządności, niezbędne jest – przynajmniej – by kwestionowane czyny mogły zagrażać instytucjonalnym i prawnym podstawom danego państwa (wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 99).

71 Wynika z tego, że właściwe kryterium można uznać za zgodne z porządkiem prawnym Unii wyłącznie w zakresie, w jakim jest możliwe przypisanie mu znaczenia zgodnego z wymogami norm nadrzędnych, które musi spełniać, a konkretniej z celem w postaci umocnienia i wsparcia praworządności na Ukrainie. Wykładnia taka pozwala ponadto na respektowanie szerokiego zakresu uznania, jakim dysponuje Rada przy definiowaniu ogólnych kryteriów umieszczenia w wykazie, z jednoczesnym zapewnieniem kontroli, co do zasady pełnej, zgodności z prawem aktów Unii w świetle praw podstawowych. (zob. wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 100 i przytoczone tam orzecznictwo).

72 W związku z tym właściwe kryterium należy interpretować w ten sposób, że nie obejmuje ono w sposób abstrakcyjny każdego czynu polegającego na sprzeniewierzeniu środków publicznych, lecz dotyczy ono raczej czynu polegającego na sprzeniewierzeniu środków publicznych lub mienia publicznego, który z uwagi na kwotę lub rodzaj sprzeniewierzonych środków lub sprzeniewierzonego

mienia lub na okoliczności, w jakich to sprzeniewierzenie nastąpiło, może przynajmniej zagrażać instytucjonalnym i prawnym podstawom Ukrainy, w szczególności zasadom legalności, zakazu arbitralności w działaniu władz wykonawczych, skutecznej kontroli sądowej i równości wobec prawa, a w ostatecznym rozrachunku – zagrażać poszanowaniu praworządności w tym państwie. W ten sposób rozumiane właściwe kryterium jest zgodne z istotnymi celami traktatu UE i do nich proporcjonalne (wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 101).

73 W świetle tego orzecznictwa, którego strony nie podważają, należy stwierdzić, że tak interpretowane właściwe kryterium nie jest niezgodne z prawem i mogło być użyte w aktach opartych na art. 29 TUE i art. 215 TFUE, które wobec tego stanowią prawidłowe podstawy prawne.

74 Wynika stąd, że wprowadzając właściwe kryterium w zaskarżonych aktach, Rada nie złamała art. 40 akapit pierwszy TUE, zgodnie z którym realizacja WPZiB nie narusza stosowania procedur oraz odpowiedniego zakresu uprawnień instytucji przewidzianych w traktatach do wykonywania kompetencji Unii wskazanych w art. 3–6 TFUE.

75 Należy wreszcie przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem BPG jest jednym z najwyższych organów wymiaru sprawiedliwości na Ukrainie, gdyż działa on w tym państwie jako prokurator w ramach wymiaru sprawiedliwości w zakresie prawa karnego i prowadzi postępowania przygotowawcze w ramach postępowań karnych (zob. podobnie wyrok z dnia 19 października 2017 r., Yanukovych/Rada, C-598/16 P, niepublikowany, EU:C:2017:786, pkt 53). Co więcej, jak już orzeczono, dowody przedłożone przez BPG, pod warunkiem że są one wystarczająco precyzyjne, mogą – jak zresztą przyznaje sam skarżący – uzasadniać zastosowanie środków ograniczających w stosunku do osób, wobec których toczą się postępowania karne w związku ze sprzeniewierzeniem środków publicznych (zob. podobnie wyrok z dnia 15 września 2016 r., Yanukovych/Rada, T-346/14, EU:T:2016:497, pkt 139).

76 W świetle powyższych rozważań zastrzeżenia skarżącego oparte na nielegalności, nieproporcjonalnym charakterze oraz braku podstawy prawnej istotnego kryterium należy oddalić.

77 Należy jednakże zbadać, czy Rada, stosując wobec skarżącego właściwe kryterium, interpretowane w sposób wskazany między innymi w pkt 72 powyżej, nie popełniła oczywistych błędów w ocenie.

W przedmiocie wystąpienia oczywistych błędów w ocenie popełnionych przy stosowaniu właściwego kryterium wobec skarżącego

78 Skarżący podnosi w istocie, że Rada, przyjmując zaskarżone akty, nie dysponowała wystarczająco solidną podstawą faktyczną.

79 Rada, wspierana przez Komisję, nie zgadza się z argumentami skarżącego.

80 Przed szczegółowym zbadaniem argumentów skarżącego należy poczynić kilka uwag wstępnych dotyczących kontroli sądowej i obowiązków, które ciążą na Radzie.

W przedmiocie kontroli sądowej i obowiązków ciążących na Radzie

81 Zgodnie z orzecznictwem w ramach sprawowanej przez siebie kontroli sądowej środków ograniczających sąd Unii przyznaje Radzie szeroki zakres uznania przy określaniu ogólnych kryteriów ograniczających krąg osób, które mogą być objęte tymi środkami (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 81 i przytoczone tam orzecznictwo).

82 Jednakże skuteczność kontroli sądowej gwarantowana przez art. 47 karty wymaga, by w ramach kontroli zgodności z prawem powodów uzasadniających decyzję o umieszczeniu lub pozostawieniu nazwiska określonej osoby w wykazie osób objętych środkami ograniczającymi sąd Unii upewnił się, że decyzja ta, która ma dla tej osoby skutek indywidualny, opiera się na wystarczająco solidnej podstawie faktycznej. Oznacza to sprawdzenie okoliczności faktycznych podnoszonych w uzasadnieniu, które leży u podstaw rzeczonej decyzji, tak aby kontrola sądowa nie była ograniczona do oceny abstrakcyjnego prawdopodobieństwa przywołanych powodów, ale dotyczyła tego, czy powody te – lub co najmniej jeden z nich, uważany za sam w sobie wystarczający do wsparcia tej decyzji – są wykazane w sposób wystarczająco precyzyjny i konkretny (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 82 i przytoczone tam orzecznictwo).

83 Zgodnie z orzecznictwem Rada nie jest zobowiązana do przeprowadzania z urzędu i w sposób systematyczny własnych dochodzeń lub kontroli w celu uzyskania dodatkowych wyjaśnień w sytuacji, gdy dysponuje już informacjami dostarczonymi przez organy państwa trzeciego w celu przyjęcia środków ograniczających wobec osób, które pochodzą z tego państwa i wobec których toczy się postępowanie sądowe w tym państwie (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 83 i przytoczone tam orzecznictwo).

84 W tym względzie należy przypomnieć, że, jak już zauważono w pkt 75 powyżej, BPG jest jednym z najwyższych organów wymiaru sprawiedliwości na Ukrainie.

85 Prawdą jest, że w niniejszej sprawie na Radzie ciążył obowiązek starannego i bezstronnego zbadania dowodów przedstawionych jej przez organy ukraińskie, zwłaszcza w świetle uwag sformułowanych przez skarżącego oraz ewentualnych okoliczności przemawiających na jego korzyść, które w nich przedstawił. Ponadto przy przyjmowaniu środków ograniczających Rada ma obowiązek przestrzegania zasady dobrej administracji, ustanowionej w art. 41 karty, z którym – zgodnie z utrwalonym orzecznictwem – związany jest obowiązek starannego i bezstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy przez właściwą instytucję (zob. podobnie wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 85 i przytoczone tam orzecznictwo).

86 Jednakże z orzecznictwa wynika również, że aby ocenić charakter, formę i moc dowodu wymaganego od Rady, należy wziąć pod uwagę szczególny charakter i zakres środków ograniczających i ich cel (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 86 i przytoczone tam orzecznictwo).

87 W tym względzie, jak wynika z motywów 1 i 2 decyzji 2014/119 (zob. pkt 3 powyżej), decyzja ta wpisuje się w bardziej ogólne ramy polityki Unii mającej na celu udzielenie wsparcia organom ukraińskim, przyczyniającego się do stabilizacji politycznej Ukrainy. Odpowiada w ten sposób również celom WPZiB, określonym w szczególności w art. 21 ust. 2 lit. b) TUE, zgodnie z którym Unia podejmuje współpracę międzynarodową w celu umacniania i wspierania demokracji, państwa prawnego, praw człowieka i zasad prawa międzynarodowego (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 87 i przytoczone tam orzecznictwo).

88 To w tych ramach rozpatrywane środki ograniczające przewidują zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych w szczególności osób wskazanych jako odpowiedzialne za sprzeniewierzenie środków należących do państwa ukraińskiego. Ułatwienie odzyskania tych środków wzmacnia oraz wspiera bowiem praworządność na Ukrainie (zob. pkt 68–72 powyżej).

89 Z powyższego wynika, że sporne środki ograniczające nie mają na celu ukarania nagannych działań, jakie miały zostać popełnione przez osoby objęte tymi środkami, ani zniechęcenia ich za pomocą przymusu do dokonywania takich działań. Środki te mają wyłącznie na celu ułatwienie stwierdzenia przez organy ukraińskie przypadków sprzeniewierzenia środków publicznych i zapewnienie tym

organom możliwości odzyskania korzyści uzyskanych w wyniku tego sprzeniewierzenia. Mają one zatem charakter czysto zabezpieczający (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 89 i przytoczone tam orzecznictwo).

90 A zatem sporne środki ograniczające, przyjęte przez Radę na podstawie uprawnień przyznanych jej w art. 21 i 29 TUE, nie mają charakteru karnego. Nie można zatem porównywać ich z orzeczeniem o zamrożeniu aktywów wydanym przez krajowy organ sądowy państwa członkowskiego w ramach danego postępowania karnego i przy poszanowaniu zapewnionych w tym postępowaniu gwarancji. W związku z tym spoczywające na Radzie wymogi w zakresie dowodów, na których oparła się, postanawiając o umieszczeniu nazwiska danej osoby w wykazie osób objętych zamrożeniem aktywów, nie muszą być takie same jak te, które obowiązują krajowe organy sądowe (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 90 i przytoczone tam orzecznictwo).

91 W niniejszym wypadku zadaniem Rady jest sprawdzenie, po pierwsze, w jakim zakresie informacje przekazane przez BPG, na których się oparła, umożliwiają wykazanie, że – jak wskazano w uzasadnieniu umieszczenia nazwiska skarżącego w rozpatrywanym wykazie – wobec skarżącego toczą się postępowania karne prowadzone przez organy ukraińskie w związku z czynami, które mogą być zakwalifikowane jako sprzeniewierzenie środków publicznych, oraz po drugie, czy owe postępowania umożliwiają zakwalifikowanie działań skarżącego zgodnie z właściwym kryterium. Jedynie w przypadku, gdy taka analiza nie doprowadzi do wyjaśnienia wszystkich okoliczności, w świetle orzecznictwa przypomnianego w pkt 85 powyżej, obowiązkiem Rady będzie dokonanie dodatkowej weryfikacji (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 91 i przytoczone tam orzecznictwo).

92 Ponadto w ramach współpracy regulowanej zaskarżonymi aktami (zob. pkt 87 powyżej) do Rady zasadniczo nie należy rozpatrywanie i ocena trafności i istotności dowodów, na których opierają się władze Ukrainy w związku z prowadzeniem postępowań karnych dotyczących skarżącego w odniesieniu do czynów, które mogą być zakwalifikowane jako sprzeniewierzenie środków publicznych. Jak wskazano bowiem w pkt 89 powyżej, przyjmując zaskarżone akty, Rada nie dąży do ukarania sprzeniewierzenia publicznych środków publicznych, w odniesieniu do którego dochodzenie prowadzą organy ukraińskie, lecz do zabezpieczenia możliwości stwierdzenia przez te organy wspomnianego sprzeniewierzenia, a także możliwości odzyskania tych środków. To więc do tych organów należy, w ramach tych postępowań, weryfikacja dowodów, na których się opierają, a w razie potrzeby wyciągnięcie konsekwencji w związku z zakończeniem odpowiednich postępowań. Ponadto, jak wynika z pkt 90 powyżej, obowiązków Rady w kontekście przyjmowania zaskarżonych aktów nie można utożsamiać z obowiązkami organów wymiaru sprawiedliwości państwa członkowskiego w zakresie postępowania karnego dotyczącego zamrożenia aktywów, w szczególności w ramach międzynarodowej współpracy w sprawach karnych (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 92 i przytoczone tam orzecznictwo).

93 Taka wykładnia znajduje potwierdzenie w pkt 77 wyroku z dnia 5 marca 2015 r., Ezz i in./Rada (C-220/14 P, EU:C:2015:147), w którym Trybunał orzekł – w okolicznościach podobnych do okoliczności rozpatrywanych w niniejszej sprawie – że zadaniem Rady albo Sądu nie było sprawdzenie zasadności dochodzeń, którymi objęci są skarżący, lecz jedynie sprawdzenie zasadności decyzji o zamrożeniu środków finansowych w świetle wniosku władz egipskich o pomoc prawną.

94 Oczywiste jest, że Rada nie może w każdych okolicznościach zatwierdzać ustaleń ukraińskich organów sądowych wynikających z przedłożonych przez nie dokumentów. Takie działanie nie byłoby zgodne z zasadą dobrej administracji ani, ogólnie rzecz biorąc, z obowiązkiem przestrzegania przez instytucję Unii praw podstawowych w ramach stosowania prawa Unii, na podstawie art. 6 ust. 1 akapit pierwszy TUE w związku z art. 51 ust. 1 karty (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 94 i przytoczone tam orzecznictwo).

95 Jednakże Rada musi ocenić, w świetle okoliczności konkretnej sprawy, czy winna przeprowadzić dodatkowe weryfikacje, w szczególności zwrócić się do organów ukraińskich o przekazanie dodatkowych dowodów, jeżeli te, które zostały już przedłożone, okażą się niewystarczające. Nie można bowiem wykluczyć, że dowody, którymi dysponuje Rada, pochodzące albo od organów ukraińskich, albo z innych źródeł, mogą wywołać wątpliwości tej instytucji co do wystarczającego charakteru dowodów już przedstawionych przez te organy. Ponadto w ramach możliwości, jaką należy przyznać osobom objętym środkami ograniczającymi, dotyczącej w zakresie przedstawienia uwag na temat uzasadnienia, jakie Rada zamierza przyjąć w celu pozostawienia ich nazwisk w rozpatrywanym wykazie, osoby te mogą przedstawić takie dowody, a nawet dowody na ich korzyść, które będą wymagać od Rady dokonania dodatkowych weryfikacji. W szczególności, chociaż Rada nie może zastępować ukraińskich organów sądowych w ramach oceny zasadności postępowań karnych, o których mowa w pismach BPG, to nie można wykluczyć, że – w szczególności w świetle uwag skarżącego – instytucja ta była zobowiązana do zwrócenia się do organów ukraińskich o wyjaśnienia dotyczące informacji, w oparciu o które toczą się te postępowania (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 95 i przytoczone tam orzecznictwo).

96 Zasadność argumentacji skarżącego należy ocenić w świetle tych właśnie rozważań.

W przedmiocie wystarczającego charakteru informacji przekazanych przez BPG

97 W pierwszej kolejności skarżący podnosi, że to na Radzie spoczywa ciężar dowodu w kontekście przyjmowania środków ograniczających w odniesieniu do danej osoby, a wszystkie decyzje, jakie podejmuje w tym kontekście, muszą opierać się na wystarczająco solidnej podstawie faktycznej, która pozwala na stwierdzenie, iż wobec tej osoby faktycznie toczy się postępowanie karne dotyczące wyraźnie określonych czynów polegających na sprzeniewierzeniu środków finansowych i mogących godzić w podstawy prawne i instytucjonalne Ukrainy. W tym kontekście skarżący podkreśla, że sprzeniewierzenie środków finansowych zarzucane mu BPG w pismach, na których oparła się Rada, zwłaszcza w piśmie z dnia 25 lipca 2016 r., dotyczyło nieruchomości, które, przez wzgląd na swój charakter, nadal pozostają na Ukrainie i nie mogą zostać przeniesione za granicę. Pismo to nie zawiera wystarczających szczegółów ani nie wyjaśnia, w jaki sposób skarżący mógł uzyskać kwotę [*poufne*] ukraińskich hrywien (UAH), która jest w nim wskazana. W związku z tym jedynymi organami mogącymi zareagować na sprzeniewierzenie, którego miał dopuścić się skarżący, były władze Ukrainy, wobec czego decyzja Rady o zamrożeniu środków finansowych skarżącego nie miała żadnego przełożenia na to sprzeniewierzenie.

98 Skarżący dodaje, że Rada nie może zasadnie powoływać się na argument, że w piśmie z dnia 25 lipca 2016 r. BPG wskazuje, iż w 2014 i 2015 r. doszło w toku dochodzenia do zajęcia mienia [*poufne*] na podstawie orzeczeń sądu rejonowego [*poufne*] (zwanego dalej „sądem rejonowy") wydanych na wniosek osoby prowadzącej dochodzenie. Otóż jedyną informacją, która bezpośrednio dotyczy skarżącego, była informacja o zajęciu [*poufne*], co nie mogło stanowić przekonującego dowodu w postępowaniu karnym dotyczącym zarzucanego mu sprzeniewierzenia nieruchomości o wartości [*poufne*] UAH.

99 Rada, wspierana przez Komisję, podnosi, że sprzeniewierzenie środków finansowych zarzucane skarżącemu spowodowało uszczuplenie środków finansowych lub mienia publicznego należących do państwa ukraińskiego. Państwo to zostało bowiem pozbawione prawa własności, prawa do korzystania i pobierania pożytków ze sprzeniewierzonych środków lub mienia, w tym dochodów, które mogły one generować, i to do chwili, gdy szkoda wyrządzona tym sprzeniewierzeniem zostanie naprawiona, przykładowo, prawomocnym orzeczeniem sądu. Rada wyjaśnia ponadto, że postanowieniem z dnia 3 października 2014 r. sąd rejonowy postanowił o zajęciu [*poufne*].

100 Między stronami nie ma sporu co do tego, że przyjmując zaskarżone akty, Rada oparła się w istocie na informacjach zawartych w piśmie BPG z dnia 25 lipca 2016 r. oraz udzielonych przez BPG odpowiedziach.

101 W tym względzie należy przypomnieć, że pismo to zawiera informacje, które zostały przytoczone w pkt 49 powyżej.

102 BPG wskazało też, że czyny opisane w rzeczonym piśmie odpowiadały przestępstwu, które art. 191 ust. 5 ukraińskiego kodeksu karnego kwalifikuje jako sprzeniewierzenie mienia znacznej wartości należącego do osoby trzeciej w wyniku spisku grupy osób.

103 BPG wskazało ponadto, że na wniosek osoby prowadzącej dochodzenie sąd rejonowy, orzeczeniami z 2014 r. i 2015 r., nakazał zajęcie w toku dochodzenia mienia [*poufne*].

104 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że Rada, przyjmując zaskarżone akty, dysponowała wystarczająco precyzyjnymi informacjami dotyczącymi przestępstwa, o którego popełnienie podejrzewany jest skarżący, oraz stanu toczącego się przeciwko niemu postępowania.

105 Jeśli chodzi o argument skarżącego, dotyczący okoliczności, że w rozpatrywanym wypadku chodzi o sprzeniewierzenie nieruchomości, które przez wzgląd na swą naturę nie mogą zostać przeniesione poza Ukrainę, należy zauważyć, że właściwe kryterium nie przewiduje, iż możliwość umieszczenia nazwiska danej osoby w wykazie uzależniona jest od ryzyka wyprowadzenia środków publicznych, o których sprzeniewierzenie jest ona podejrzewana, za granicę. Stąd odniesienie do sprzeniewierzenia środków publicznych, jeżeli jest ono zasadne, samo w sobie jest wystarczające dla uzasadnienia środków ograniczających zastosowanych wobec skarżącego (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 106 i przytoczone tam orzecznictwo).

106 W tym względzie z orzecznictwa wynika, że pojęcie sprzeniewierzania środków publicznych obejmuje każdy czyn, który polega na niezgodnym z prawem wykorzystywaniu zasobów należących do jednostek publicznych lub znajdujących się pod ich kontrolą, do celów niezgodnych z tymi, do których zasoby te są przeznaczone, w szczególności do celów prywatnych. Wykorzystanie to, by mogło być objęte zakresem tego pojęcia, musi zatem prowadzić do naruszenia interesów finansowych tych jednostek, a tym samym powodować szkody, które można oszacować w kategoriach finansowych (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 107 i przytoczone tam orzecznictwo).

107 Przyjęcie tak szerokiej wykładni rozpatrywanego pojęcia jest konieczne, aby zapewnić pełną skuteczności (effet utile) decyzji 2014/119, mając na względzie realizację postawionych w niej celów wzmocnienia praworządności na Ukrainie. Dodatkowo, z uwagi na czysto zabezpieczający charakter spornego środka, zasada określoności przestępstw i kar, będąca zasadą ogólną prawa Unii, zapisana w art. 49 ust. 1 zdanie pierwsze karty, z jednej strony, oraz zasada domniemania niewinności, zapisana w art. 48 ust. 1 karty, z drugiej strony, nie znajdują zastosowania w rozpatrywanym przypadku i w rezultacie nie stoją na przeszkodzie przyjęciu takiej szerokiej wykładni (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 109 i przytoczone tam orzecznictwo).

108 W rozpatrywanym wypadku, jak słusznie zauważyła Rada, sprzeniewierzenie środków publicznych lub mienia publicznego wskazane w piśmie z dnia 25 lipca 2016 r., w zakresie, w jakim jego skutki wyrządzonej nim szkody nadal się utrzymują i nie zostały naprawione, przykładowo prawomocnym wyrokiem sądu, powoduje stratę dla państwa ukraińskiego, które zostało pozbawione prawa własności, prawa do korzystania i pobierania pożytków ze sprzeniewierzonych środków lub mienia, w tym dochodów, które mogą one generować (zob. podobnie wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 110 i przytoczone tam orzecznictwo).

109 Okoliczność, że wskutek zastosowania środków ograniczających przewidzianych w zaskarżonych aktach środki finansowe skarżącego w Unii zostały tymczasowo zamrożone, przyczynia się do ułatwienia władzom ukraińskim zadania polegającego na odzyskaniu sprzeniewierzonych środków publicznych i mienia publicznego, jeżeli skarżący zostanie skazany, i stanowi uzupełnienie środków zastosowanych na poziomie krajowym, a mianowicie zajęcia mienia orzeczonego przez sąd rejonowy (zob. pkt 103 powyżej). (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 111 i przytoczone tam orzecznictwo).

110 Otóż w razie uznania przez sądy ukraińskie zarzutów wobec skarżącego za zasadne i nakazania przez nie odzyskania sprzeniewierzonych środków finansowych będzie się mogło ono dokonać ze środków, które skarżący mógł ulokować w Unii. W tym względzie nieistotne jest to, czy źródłem tych ewentualnych środków jest transakcja objęta dochodzeniem, jakie toczy się wobec skarżącego, gdyż tym, co ma znaczenie, jest ułatwienie państwu ukraińskiemu odzyskania środków, które nigdy nie powinny były zostać sprzeniewierzone (zob. wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 112 i przytoczone tam orzecznictwo).

111 W związku z powyższym argumenty skarżącego należy oddalić.

112 W drugiej kolejności skarżący przypomina, że zwrócił uwagę Rady na fakt, że czyny, które są mu zarzucane w piśmie BPG z dnia 25 lipca 2016 r., dotyczą lat 2006–2007 i zostały już zbadanie w 2008 r. przez sądy ukraińskie, które nie dopatrzyły się w nich żadnych działań niezgodnych z prawem. Zdaniem skarżącego, chociaż prawdą jest, że w reakcji na te argumenty Rada zwróciła się do BPG z pytaniami w tym względzie, odpowiedzi BPG nie były jednak satysfakcjonujące, w szczególności w kontekście przestrzegania zasady ne bis in idem, skutkiem czego Rada nie mogła uznać, że dysponowała wystarczającymi informacjami uzasadniającymi pozostawienie jego nazwiska w rozpatrywanym wykazie. Skarżący podnosi ponadto, że Rada nie może mu zarzucać, iż nie przedstawił dokumentów na poparcie swoich argumentów, gdyż to na Radzie ciąży obowiązek upewnienia się, że dysponuje wystarczająco solidną podstawą faktyczną.

113 Rada, popierana przez Komisję, przypomina, że skarżący, twierdząc, iż czyny, które są mu zarzucane, zostały już zbadane przez sądy ukraińskie, nie przedstawił stosownych orzeczeń sądowych. W tym względzie zdaniem Rady wykazała się ona wystarczającą inicjatywą, gdyż zwróciła się do BPG o dodatkowe informacje, który w odpowiedziach na pytania Rady przedstawił konieczne wyjaśnienia, wskazując między innymi, że odnośne czyny nie zostały zbadane z punktu widzenia prawa karnego. Zasada ne bis in idem nie znajduje więc tutaj zastosowania. W tych okolicznościach Rada dysponowała solidną podstawą faktyczną, uzasadniającą utrzymanie w mocy środków ograniczających wobec skarżącego.

114 Należy przypomnieć, że, w następstwie argumentów, które skarżący podniósł w ramach sprawy zakończonej wyrokiem z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada (T-242/16, niepublikowanym, EU:T:2018:166), Rada skierowała do BPG pewne pytania, w szczególności chcąc zbadać, czy, jak twierdził skarżący, czyny zarzucane mu w ramach postępowania karnego, o którym mowa w piśmie BPG z dnia 30 listopada 2015 r., a które jest tożsame z postępowaniem wskazanym w piśmie z dnia 25 lipca 2016 r., dotyczyły lat 2006–2007 i zostały już zbadane przez sądy ukraińskie.

115 Odpowiedzi BPG na pytania Rady znajdują się w dokumencie roboczym Rady z dnia 16 listopada 2016 r. Zgodnie z tym dokumentem, po pierwsze, transakcja dotycząca nieruchomości mająca związek ze sprzeniewierzeniem środków publicznych zarzucanym skarżącemu miała miejsce w latach 2006–2007 i została skonkretyzowana podpisaniem umowy zamiany [*poufne*]:

[*poufne*].

[*poufne*].

[*poufne*].

116 Skarżący, po przekazaniu mu przez Radę odpowiedzi BPG, pismem z dnia 13 stycznia 2017 r. odpowiedział między innymi, że umowa zamiany [*poufne*] została na podstawie kilku orzeczeń sądów ukraińskich w 2008 r. i 2009 r., [*poufne*] oraz przez sąd rejonowy uznana za zawartą zgodnie z prawem, przy czym wspomniane sądy wykluczyły wystąpienie jakiegokolwiek naruszenia prawa. Skarżący zauważył ponadto, że w 2009 r. BPG sprawdzało legalność czynności podjętych, zwłaszcza przez niego, przy zawieraniu wspomnianej umowy, i wykluczył, aby doszło do jakichkolwiek naruszeń prawa.

117 Między stronami jest bezsporne, że po zapoznaniu się z pismem skarżącego z dnia 13 stycznia 2017 r. Rada nie zwróciła się do BPG o przedstawienie dodatkowych informacji. W tym względzie Rada podnosi, że mogła ograniczyć się do uprawdopodobnionych informacji, które przekazało jej wcześniej BPG, gdyż skarżący nie dołączył do swojego pisma orzeczeń sądowych, na które się powołał.

118 Skarżący jest z kolei zdania, że odpowiedzi BPG były bardzo ogólne i mało konkretne. Otóż zdaniem skarżącego, chociaż BPG potwierdziło, że działania zarzucane skarżącemu, z lat 2006 i 2007, zostały następnie uznane za zgodne z prawem, stwierdził też, że toczące się aktualnie dochodzenie dostarczyło dowodów jego winy, nie precyzując jednak żadnej okoliczności w związku z tym dochodzeniem. Co więcej, BPG nie wskazało powodów, dla których prowadzanie ponownego dochodzenia jest zgodne z zasadą ne bis in idem.

119 W tym względzie należy stwierdzić, że stosownie do zasad przypomnianych w pkt 94 i 95 powyżej w świetle informacji, na które powołał się skarżący, Rada winna była ponownie zwrócić się do BPG o udzielenie dodatkowych informacji.

120 Wbrew temu bowiem, co twierdzi Rada, informacje, którymi dysponowała, nie pozwalają wykluczyć, iż postępowanie karne, na którym oparła się, podejmując decyzję o utrzymaniu w mocy środków ograniczających wobec skarżącego, może naruszać zasadę ne bis in idem.

121 W tym kontekście, po pierwsze, należy zauważyć, że w piśmie z dnia 13 stycznia 2017 r. skarżący odniósł się nie tylko do orzeczeń sądów gospodarczych czy administracyjnych, lecz także do orzeczenia sądu rejonowego, a więc tego samego sądu, który został wskazany w piśmie BPG z dnia 25 lipca 2016 r.

122 [*poufne*].

123 Po trzecie, należy przypomnieć, że zasada ne bis in idem jest ogólną zasadą prawa Unii, która obowiązuje niezależnie od wszelkich innych przepisów prawa (wyrok z dnia 18 października 2001 r., X/EBC, T-333/99, EU:T:2001:251, pkt 149).

124 W odniesieniu do sądów państw członkowskich zasada ta została uznana w art. 50 karty.

125 Należy tu też przywołać art. 4 protokołu nr 7 do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r., zatytułowanego „Zakaz ponownego sądzenia lub karania”, który stanowi, co następuje:

„1. Nikt nie może być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu przed sądem tego samego państwa za przestępstwo, za które został uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem lub uniewinniony zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego tego państwa.

2. Postanowienia poprzedniego ustępu nie stoją na przeszkodzie wznowieniu postępowania zgodnie z ustawą i z zasadami postępowania karnego danego państwa, jeśli zaistnieją nowe lub nowo ujawnione fakty lub jeśli w poprzednim postępowaniu dopuszczono się rażącego uchybienia, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy".

126 W tym względzie należy zauważyć, że Ukraina jest związana postanowieniami tego protokołu.

127 Zgodnie z orzecznictwem możliwe jest, że decyzja podjęta przez organ powołany do uczestniczenia w wymiarze sprawiedliwości w sprawach karnych w określonym krajowym porządku prawnym o zakończeniu postępowania karnego wobec podejrzanego, pod pewnymi warunkami, skutkuje ostatecznym wygaśnięciem prawa oskarżyciela publicznego do oskarżania. W takim wypadku należy uznać, że sytuacja danej osoby wchodzi w zakres stosowania zasady ne bis in idem, i to niezależnie od faktu, że żaden sąd nie uczestniczył w takim postępowaniu oraz że podjęta decyzja nie ma formy wyroku (zob. podobnie wyrok z dnia 11 lutego 2003 r., Gözütok i Brügge, C-187/01 i C-385/01, EU:C:2003:87, pkt 27–31). Z kolei zasada ne bis in idem nie stosuje się do orzeczenia, którym organ umawiającego się państwa, po zbadaniu wniesionej do niego sprawy co do istoty, umorzył wszczęte postępowanie karne przed przedstawieniem zarzutów osobie podejrzewanej o popełnienie przestępstwa, jeżeli takie orzeczenie o umorzeniu nie wyłącza definitywnie ścigania, a zatem nie stanowi w tym państwie przeszkody dla nowego postępowania karnego o te same czyny (zob. podobnie wyrok z dnia 22 grudnia 2008 r., Turanský, C-491/07, EU:C:2008:768, pkt 45).

128 W świetle powyższych uwag należy stwierdzić, że informacje, którymi na podstawie odpowiedzi BPG dysponowała Rada w procesie przyjmowania zaskarżonych aktów, nie pozwalały na ustalenie, czy postępowanie karne dotyczące skarżącego, które było podstawą utrzymania w mocy środków ograniczających wobec niego, naruszało zasadę ne bis in idem, ponieważ Rada nie wiedziała, jaka była treść orzeczenia sądu rejonowego i decyzji BPG wymienionych przez skarżącego w piśmie z dnia 13 stycznia 2017 r.

129 Tymczasem, chociaż zadaniem Rady nie jest sprawdzenie zasadności postępowań karnych toczących się na Ukrainie (zob. pkt 91–93 powyżej) ani tym bardziej ocena zgodności tych postępowań z ukraińskimi normami procesowymi (wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Stavytskyi/Rada, T-242/16, niepublikowany, EU:T:2018:166, pkt 134), ma ona jednak obowiązek upewnienia się, że postępowanie karne, na którym się opiera, podejmując decyzję o utrzymaniu w mocy środków ograniczających wobec danej osoby, nie narusza zasady ne bis in idem, jeżeli dana osoba przedstawi jej informacje mogące pozostawiać wątpliwości w tym względzie.

130 Chociaż prawdą jest, że w piśmie z dnia 13 stycznia 2017 r. skarżący nie wymienił wyraźnie zasady ne bis in idem ani nie przedstawił decyzji organów ukraińskich mogących wskazywać, że postępowanie, które do dziś toczy się wobec niego, narusza tę zasadę, to nie zmienia to faktu, że podane przez niego informacje wystarczyły do powstania po stronie Rady obowiązku zwrócenia się do BPG o udzielenie dodatkowych informacji, biorąc też pod uwagę treść odpowiedzi, jakich BPG udzieliło już Radzie, w których była mowa o tym, że organy odpowiedzialne za prowadzenie dochodzenia postanowiły nie wszczynać postępowania karnego (zob. pkt 115 powyżej).

131 W tym zakresie należy wyjaśnić, że nie chodzi tu o rozstrzygnięcie kwestii, czy w świetle informacji podanych do wiadomości Rady była ona zobowiązana do wykreślenia nazwiska skarżącego z wykazu z uwagi na to, że dotyczące go postępowanie karne naruszało zasadę ne bis in idem, lecz tylko o to, czy była ona zobowiązana do uwzględnienia tych okoliczności i, w razie konieczności, do przeprowadzenia dodatkowej weryfikacji lub zwrócenia się o wyjaśnienia do organów ukraińskich. W związku z tym wystarczające jest, by wspomniane okoliczności wzbudzały uzasadnione wątpliwości dotyczące przebiegu dochodzenia i wystarczającego charakteru informacji przekazanych przez BPG (zob. podobnie wyrok z dnia 21 lutego 2018 r., Klyuyev/Rada, T-731/15, EU:T:2018:90, pkt 242).

132 Należy też zauważyć, że w chwili przyjęcia zaskarżonych aktów skarżący już od wielu lat był objęty środkami ograniczającymi, a to dlatego, że cały czas toczy się wobec niego to samo postępowanie karne prowadzone przez BPG. W tym kontekście z jednej strony BPG powinno być zasadniczo zdolne do przedstawienia Radzie wszystkich dodatkowych informacji, których Rada mogłaby potrzebować, a z drugiej strony Rada powinna uznać, że była zobowiązana do bardziej dogłębnego przeanalizowania kwestii potencjalnego naruszenia podstawowej zasady, jaką jest zasada ne bis in idem, przez organy ukraińskie ze szkodą dla skarżącego.

133 W świetle powyższego należy stwierdzić, że Rada popełniła oczywisty błąd w ocenie, przyjmując zaskarżone akty bez zwrócenia się do organów ukraińskich o dodatkowe informacje, co wystarczy, aby stwierdzić nieważność zaskarżonych aktów w zakresie, w jakim dotyczą one skarżącego, bez konieczności badania pozostałych jego argumentów.

134 W odniesieniu do żądania przedstawionego przez Radę tytułem ewentualnym (zob. pkt 36 tiret drugie powyżej), mającego na celu utrzymanie skutków zaskarżonej decyzji 2017/381 aż do upływu terminu przewidzianego na wniesienie odwołania, a w przypadku wniesienia odwołania – do wydania orzeczenia w przedmiocie odwołania, wystarczy podnieść, że decyzja 2017/381 wywiera skutki tylko do dnia 6 marca 2018 r. W rezultacie stwierdzenie na mocy niniejszego wyroku nieważności tej decyzji nie wywiera skutków w odniesieniu do okresu po tej dacie, tak że nie jest koniecznie orzekanie w przedmiocie kwestii utrzymania skutków tej decyzji (zob. wyrok z dnia 6 czerwca 2018 r., Arbuzov/Rada, T-258/17, EU:T:2018:331, pkt 107 i przytoczone tam orzecznictwo).

W przedmiocie kosztów

135 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Rada przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami poniesionymi przez skarżącego, zgodnie z jego żądaniem.

136 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania instytucje interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty. W związku z tym Komisja pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (szósta izba)

orzeka, co następuje:

1) **Stwierdza się nieważność decyzji Rady (WPZiB) 2017/381 z dnia 3 marca 2017 r. zmieniającej decyzję 2014/119/WPZiB w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie oraz rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) 2017/374 z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (UE) nr 208/2014 w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie w zakresie, w jakim nazwisko Edward Stavytskyi zostało pozostawione w wykazie osób, podmiotów i organów, do których mają zastosowanie te środki ograniczające.**

2) **Rada Unii Europejskiej pokrywa własne koszty oraz koszty, które poniósł E. Stavytskyi.**

3) **Komisja Europejska pokrywa własne koszty.**

Berardis Spielmann Csehi

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 30 stycznia 2019 r.

Podpisy